

Arnika – program Toxické látky a odpady

Chlumova 17, 130 00 Praha 3

e-mail: toxik@arnika.org

www.arnika.org/o-programu

tel./fax: 222 781 471, GSM: 774 406 825

Vážený pan mnistr

Mgr. Tomáš Chalupa
Ministerstvo životního prostředí
Vršovická 1442/65
100 10 Praha 10

V Praze dne

Vážený pane ministře Chalupo,

obracíme se na Vás tímto otevřeným dopisem s žádostí o zařazení látky benzo(a)pyren, známého polutantu ovzduší nejen v České republice, jako samostatné látky do Integrovaného registru znečišťování (IRZ). Rovněž žádáme, aby byla nahlášena množství emisí benzo(a)pyrenu zveřejňována v každoročním přehledu dat o znečišťování ovzduší.

V současné době je benzo(a)pyren zahrnut v IRZ pouze coby součást celkové sumy emitovaných polyaromatických uhlovodíků. Z dat tedy není možné zjistit, kolik daná firma, či její konkrétní provoz, vypustila právě benzo(a)pyrenu, a to přesto, že podniky benzo(a)pyren ve svých emisích měřeními zjišťují. Výsledky z těchto zjišťování (měření) jsou součástí souhrnné provozní evidence.

Benzo(a)pyren patří mezi nejnebezpečnější polyaromatické uhlovodíky co do účinků na lidské zdraví. Kromě faktu, že tato látka může vyvolat rakovinu či poškození plodu, zvyšují vyšší koncentrace benzo(a)pyrenu peroxidaci tuků, což je známkou urychlení procesu stárnutí a vyššího rizika kardiovaskulárních nemocí.

Jeho limity v ovzduší bývají na Ostravsku několikanásobně překračovány. Roční limitní hodnota pro benzo-a-pyren činí 1 ng/m³, ale v Ostravě jsou měřeny hodnoty mnohonásobně vyšší. V roce 2011 byl v Radvanicích limit překročen více než desetinásobně, což byla v Česku bezkonkurenčně nejvyšší hodnota.

Přesto lidé v oblastech s vysokou hustotou průmyslu, které trpí znečištěním nejvíce, nemají možnost získat přehled, kolik benzo(a)pyrenu vyprodukují jednotlivé podniky. Jelikož se navíc dlouhodobě vedou spory o podíl emisí z domácích topenišť na celkovém znečištění ovzduší, a to zejména polyaromatickými uhlovodíky, přispěje zařazení dat o emisích benzo(a)pyrenu z průmyslových zdrojů do IRZ k lepšímu přehledu, jaké zdroje se v jednotlivých lokalitách významně podílejí na uvolňování této látky do ovzduší. Samostatně uváděné emise benzo(a)pyrenu nalezneme například ve švédském, kanadském či španělském registru znečištění, které jsou obdobou našeho Integrovaného registru znečištění.

Žádáme Vás proto, abyste se při projednávání změn v integrovaném registru zasadil o to, aby byla data o emisích benzo(a)pyrenu z průmyslových podniků dostupná a dohledatelná všem občanům již za příští ohlašovací období (2014), stejně jako jsou dostupná data o souhrnných

polyaromatických uhlovodících.

O nebezpečnosti benzo(a)pyrenu pro lidské zdraví svědčí i slova odborníků, zejména z řad lékařů:

„Benzo(a)pyreny jsou pro organismus nesmírně nebezpečné především proto, že se vážou na nejmenší prachové částice a na těchto částicích putují až do plicních alveolů, kde přestupují do plicních kapilár a tím přímo do krevního oběhu. BaP je představitelem skupiny nevolatilních polycyklických aromatických uhlovodíků s karcinogenními a mutagenními účinky. V lidských studiích byl prokázán negativní vliv na porodní hmotnost, zvýšení frekvence mutací v pupečnickové krvi, byly popsány poruchy chování dětí po prenatální expozici BaP. Z akutních onemocnění dětí byla prokázána asociace hladin polycyklických aromatických uhlovodíků (PAU) s výskytem bronchitid, podle mých klinických zkušeností i zánětů plic. Jsem přesvědčena o tom, že rozdíl v nemocnosti našich dětí oproti dětem z jiných obvodů je způsoben jednoznačně právě BaP, který je tady u nás dlouhodobě nejvyšší z celé Ostravy.“

MUDr. Eva Schallerová, pediatr, Ostrava-Radvanice

„Osobně se domnívám, že by B[a]P do IRZ zařazen být měl. Právě proto, že je prokázaným lidským karcinogenem a má mnohé další negativní účinky na zdraví.“

MUDr. Radim Šrám, DrSc., Ústav experimentální medicíny AV ČR

Věříme, že toto opatření napomůže k dalšímu zlepšování kvality ovzduší a zdraví obyvatel v České republice, zejména pak v postižených oblastech, jakou je například Moravskoslezský kraj.

Děkujeme

Za sdružení Arnika - Program Toxické látky a odpady

Jan Nezhyba

K dopisu se připojují:

Čisté nebe o.p.s.

o.s. OPS

o.s. VZDUCH

